

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 5ης Συνεδρίασης Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ, 02.07.2020

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 5ης Συνεδρίασης Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ, 02.07.2020

Στις 02.07.2020 συνεδρίασε για 5η φορά η Συντονιστική Επιτροπή για την κατάρτιση και υλοποίηση του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ).

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν ο Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής κ. Μουσουρούλης, η ΓΓ Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών κα Σδούκου, ο ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ κ. Σκάλκος, ο ΓΓ Οικονομικής Πολιτικής κ. Τριαντόπουλος, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας κ. Κασατίδης, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Νίκας, ο Διοικητής του ΟΑΕΔ κ. Πρωτοψάλτης, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ Α. κ. Στάσης, η Διευθύνουσα Σύμβουλος της ΕΕΣΥΠ κα Αικατερινάρη, ο κ. Αντωνιάδης Managing Director & Senior Partner της Boston Consulting Group, και ο κ. Πρόντζας Director Business Consulting της Grant Thornton Greece.

Ο κ. Αντωνιάδης παρουσίασε την πρόοδο των εργασιών κατάρτισης του Master Plan όπως πραγματοποιείται από την Ομάδα Συμβούλων της Boston Consulting Group (BCG) και Grant Thornton σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Αναφέρθηκε στην προσπάθεια αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης από κοινωνικό-οικονομική άποψη, αξιοποίησης της υφιστάμενης γνώσης από άλλες περιοχές δίκαιης μετάβασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανάλυσης των πλεονεκτημάτων των συγκεκριμένων περιοχών και μετατροπής αυτών σε πυλώνες ανάπτυξης και εμβληματικά έργα, καθώς και αξιοποίησης των χρήσεων γης στις περιοχές προς αποκατάσταση. Επίσης, επισήμανε ότι τα αναπτυξιακά κίνητρα θα παρουσιαστούν σε επόμενη συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Ο κ. Αντωνιάδης αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στην συνεργασία της ομάδας συμβούλων με την ομάδα της ΔΕΗ ΑΕ, καθώς και στη διαβούλευση που προηγήθηκε με ενδιαφερόμενους επενδυτές και φορείς. Η παρουσίαση εστιάστηκε στην ανάγκη ταχείας απολιγνιτοποίησης, στις επιπτώσεις στην απασχόληση στην τοπική οικονομία αλλά και στη τηλεθέρμανση, στην κατάρτιση του masterplan δίνοντας έμφαση στις ΑΠΕ, καθώς και στη διεύθυνση του φυσικού αερίου και των περισσότερο παραγωγικών κλάδων για ενίσχυση της απασχόλησης.

Παρουσιάστηκαν ως άξονες: α. κλάδοι εντάσεως εργασίας, β. βασικά πλεονεκτήματα των περιοχών, γ. εξασφάλιση της γρήγορης μετάβασης με quick wins, δ. περιβαλλοντική βιωσιμότητα, ε. ενσωμάτωση στις προτεινόμενες δράσεις επενδύσεων της σύγχρονης τεχνολογίας και καινοτομίας, καθώς και οι Πυλώνες Ανάπτυξης ως εξής: καθαρή ενέργεια, έξυπνη αγροτική παραγωγή, βιώσιμος τουρισμός, βιοτεχνία βιομηχανία και εμπόριο, καθώς και η ψηφιακή οικονομία και εκπαίδευση.

Διακριτά για τη Δυτική Μακεδονία και την Αρκαδία, παρουσιάστηκαν ενδεικτικές κύριες δράσεις και υποστηρικτικές προαπαιτούμενες δράσεις, με αναφορές σε χρονικό ορίζοντα υλοποίησης. Ως προϋποθέσεις που είναι απαραίτητο να πληρωθούν για τη διευκόλυνση της μετάβασης, σημειώθηκαν η οργάνωση σε διακριτές φάσεις με στόχους, ο συντονισμός, το ειδικό νομοθετικό πλαίσιο, η οριζόντια ρήτρα μετάβασης, ο εμπροσθοβαρής χρονοπρογραμματισμός χρηματοδότησης, φορολογικά και επενδυτικά κίνητρα, σύσταση εταιρείας- φορέα που θα αναλάβει τις αναθέσεις για την υλοποίηση των έργων- μελέτες-αδειοδοτήσεις, όχημα ειδικού σκοπού για τις αποκαταστάσεις κ.α.

Σε συνέχεια της παρουσίασης διατυπώθηκαν ερωτήματα και επισημάνσεις από τις Περιφέρειες Πελοποννήσου και Δυτικής Μακεδονίας.

Ο Περιφερειάρχης κ. Κασαπίδης σημείωσε ότι με τις ενδεικτικές δράσεις δεν θεραπεύεται το πρόβλημα, καθώς απαιτούνται βιομηχανικής κλίμακας επενδύσεις με χιλιάδες θέσεις εργασίας, προκειμένου να αναπληρωθεί η γιγαντιαία απουσία της ΔΕΗ και να αξιοποιηθεί

το ανθρώπινο δυναμικό της ΔΕΗ στη Δυτική Μακεδονία, και ζήτησε από τον Σύμβουλο να αποτυπωθούν οι εμβληματικές δράσεις.

Ο Περιφερειάρχης κ. Νίκας σχολιάζοντας την παρουσίαση εστίασε στην ανάγκη για «κανονικοποίηση» της σιδηροδρομικής γραμμής και τη σύνδεση με το υπόλοιπο εθνικό δίκτυο, στην ταχεία υλοποίηση του βιοτεχνικού πάρκου των 400 στρεμμάτων, καθώς και στην προσεκτική εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πάρκων. Ο κ. Περιφερειάρχης εξέφρασε επίσης την εμπιστοσύνη στον Πρόεδρο και σε όλα τα μέλη της ΣΔΑΜ για το καλό αποτέλεσμα των εργασιών.

Ο κ. Αντωνιάδης παρείχε τις απαιτούμενες διευκρινίσεις, απαντώντας θετικά στα ερωτήματα για τα επιχειρηματικά πάρκα, σημειώνοντας ότι απαιτείται προτεραιοποίηση για την υλοποίηση των quick wins και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ως προς το ζήτημα των γαιών, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε ότι μπορεί μεν να εξετάζεται η σταδιακή μεταβίβαση των απαραίτητων εδαφών της ΔΕΗ για τις ανάγκες του ΣΔΑΜ, ωστόσο διευκρίνισε ότι για το σκοπό αυτό απαιτείται πολιτική και τεχνική ωριμότητα και πως σε αυτή τη φάση υπόχρεος των αποκαταστάσεων των εδαφών είναι η ΔΕΗ. Επίσης, αφού ανέφερε πως έχει ξεκινήσει συνεργασία με ΕΜΠ, ΔΕΗ, ΕΑΓΜΕ προκειμένου να εξεταστούν τα εδαφολογικά δεδομένα ώστε η πρόταση του Συμβούλου σε επόμενη συνεδρίαση να βασίζεται σε επιστημονική τεκμηρίωση, επισήμανε πως όσο δεν έχουν οριστικοποιηθεί χρήσεις γης, είναι σκόπιμο να μην υπάρχει αναφορά σε συγκεκριμένα έργα. Τέλος, ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής ότι επίκειται συνάντηση με τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Οικονόμου προκειμένου να εξεταστούν ζητήματα χωροταξικού σχεδιασμού.

Η ΓΓ κα Σδούκου ανέφερε πως η παρουσίαση του συμβούλου αποτελεί καλή αρχή ολιστικής προσέγγισης που χρήζει προφανώς περαιτέρω ζύμωσης. Επίσης, ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής σχετικά με το νομοσχέδιο για την ηλεκτροκίνηση, στο πλαίσιο του οποίου έχουν συμπεριληφθεί ύστερα από εκτενή συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, συγκεκριμένα αναπτυξιακά και φορολογικά κίνητρα για τις δυο περιοχές.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο κ. Μουσουρούλης εξήρε την ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που έκανε πράξη την πρόταση «ρήτρα δίκαιης μετάβασης» με τη ξεχωριστή αντιμετώπιση των περιοχών δίκαιης μετάβασης.

Ο κ. Μουσουρούλης σημείωσε ότι προφανώς οι προτάσεις του Συμβούλου θα γίνουν πιο συγκεκριμένες με την εξειδίκευση των επενδυτικών κινήτρων, ενώ ζήτησε από τον Σύμβουλο να αποστείλει υλικό από την ερευνητική εργασία που έχει γίνει σχετικά με τη διεθνή εμπειρία από άλλες περιοχές μετάβασης. Επίσης, ανακοίνωσε την έναρξη διαλόγου με τις ομάδες εργασίας σε Δυτική Μακεδονία και Αρκαδία και ζήτησε την υποβολή προτάσεων με βάση το θεματολόγιο – ερωτηματολόγιο που έχει αποσταλεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη στον σχεδιασμό.

Ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη εκπόνησης ειδικού καθεστώτος κινήτρων, σημειώνοντας ότι, λόγω της λιγνιτικής δραστηριότητας, ο επόμενος Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων αναμένεται να κατατάσσει τη Δυτική Μακεδονία στις ανεπτυγμένες περιοχές, ενώ, αντίθετα, για την Περιφέρεια Πελοποννήσου τα κίνητρα θα είναι περισσότερο ευνοϊκά. Αυτό επιβεβαιώθηκε από την εκπρόσωπο της ΚΕΜΚΕ του

Υπουργείου Οικονομικών, η οποία σημείωσε ότι ο υφιστάμενος Χάρτης ισχύει έως το τέλος 2021. Επίσης, η κα Χαραλαμποπούλου σημείωσε ότι τα κίνητρα που έχουν ενταχθεί στο νομοσχέδιο της ηλεκτροκίνησης υπόκεινται σε αυτούς τους περιορισμούς και πως θα ήταν σκόπιμη η προσπάθεια διενέργειας ειδικού καθεστώτος για τις περιοχές δίκαιης μετάβασης. Ο κ. Μουσουρούλης ζήτησε τη συνεργασία του Υπ. Οικονομικών και του Υπ.

Ανάπτυξης προκειμένου να εκπονηθεί ένα ειδικό καθεστώς για τις περιοχές δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του ΣΔΑΜ.

Ο κ. Μουσουρούλης ζήτησε από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής ενόψει της Διυπουργικής Επιτροπής που θα συγκαλέσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Χατζηδάκης να προτείνουν θέματα προς συζήτηση. Ο ίδιος εισηγήθηκε τη διεύρυνση της σύνθεσης της Συντονιστικής Επιτροπής με τη συμμετοχή Γενικών και Ειδικών Γραμματέων υπουργείων που έχουν κομβικό ρόλο στην λήψη κρίσιμων αποφάσεων, και πρότεινε την επεξεργασία και κατάθεση από κάθε Υπουργείο πρότασης για την υλοποίηση μίας εμβληματικής επένδυσης σε κάθε περιοχή δίκαιης μετάβασης.

Από τον εκπρόσωπο της ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ επισημάνθηκε η ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι σχεδιασμοί των εθνικών στρατηγικών σχεδίων αλλά και η επιλεξιμότητα των Κανονισμών, δεδομένου ότι για παράδειγμα στην επόμενη προγραμματική περίοδο δεν θα είναι επιλέξιμα τα έργα φυσικού αερίου.

Ο κ. Μουσουρούλης σημείωσε ότι το masterplan εδράζεται σε δυο πυλώνες, στον συγχρηματοδοτούμενο και στον μη συγχρηματοδοτούμενο και ζήτησε από τον Σύμβουλο όσον αφορά στο ΕΣΠΑ 2021-2027 να συνεργαστεί με τη ΓΓ ΔΕ και ΕΣΠΑ ώστε να ληφθεί υπόψη ο σχετικός σχεδιασμός. Πρότεινε επίσης τη διενέργεια ημερίδας προκειμένου να τεθούν υπόψη οι τομεακές πολιτικές και τα σχέδια των Περιφερειών, σημειώνοντας ότι αυτή η επεξεργασία θα απαιτηθεί με σκοπό τη διάκριση μεταξύ των παρεμβάσεων ΕΣΠΑ και εκείνων του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Σε ότι αφορά τα επενδυτικά κίνητρα ο κ. Πρόντζας ενημέρωσε ότι εξετάζεται η επεξεργασία των κινήτρων έχοντας σε γνώση τις δράσεις που υλοποιούνται από τα Υπουργεία. Επίσης, ενημέρωσε ότι θα είναι σε επαφή με τη ΓΓ ΔΕ ΕΣΠΑ προκειμένου να ενσωματωθεί ο σχεδιασμός 2021-2027.

Σε ερώτηση του Περιφερειάρχη κ. Κασαπίδη, ο κ. Αντωνιάδης σημείωσε ότι ο Σύμβουλος θα υποστηρίξει τις πρωτοβουλίες παρουσίασης των επενδυτικών ευκαιριών για τις περιοχές δίκαιης μετάβασης. Επίσης, δεσμεύτηκε να αποστείλει τις λεπτομέρειες ανάλυσης των προτάσεων που παρουσιάστηκαν στην Συντονιστική Επιτροπή.

Σχετικά με την επίσκεψή του στη Δυτική Μακεδονία, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε για την πλούσια διαβούλευση που έλαβε χώρα με πολίτες και φορείς, καθώς σε διάστημα δυο βδομάδων επισκέφθηκε τους λιγνιτικούς Δήμους Κοζάνης, Εορδαίας, Φλώρινας και Αμυνταίου, καθώς και τους Δήμους Βοΐου Βελβεντού και Σερβίων της Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης, καθώς και τις Περιφερειακές Ενότητες Καστοριάς και Γρεβενών. Ο κ. Μουσουρούλης χαρακτήρισε πολύ ουσιαστική την εμπειρία και σημείωσε ότι υπήρχε καταγραφή από εκπρόσωπο του Συμβούλου που ακολουθεί σε όλες τις συναντήσεις. Επίσης, πρότεινε στον κ. Νίκα την προετοιμασία ανάλογου προγράμματος για την Μεγαλόπολη.

Ο Περιφερειάρχης κ. Νίκας ήταν πολύ θετικός σε γενικότερη διαβούλευση για την περιοχή της Μεγαλόπολης και δεσμεύτηκε εντός της ερχόμενης βδομάδας να εκπονήσει πρόταση για την κατάρτιση προγράμματος συναντήσεων.

Αναφορικά με τη Διαδικτυακή πλατφόρμα ΣΔΑΜ, ο κ. Μουσουρούλης αφού ενημέρωσε ότι βρίσκεται σε πιλοτική λειτουργία και πως θα συνδεθεί με την πλατφόρμα δίκαιης μετάβασης

που εγκαινίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κάλεσε όλα τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής να συνδράμουν ώστε να συγκεντρωθεί όλη η πληροφορία στο συγκεκριμένο διαδικτυακό κόμβο.

Ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε ότι έχει προετοιμαστεί η Πρόσκληση για υποβολή μη-δεσμευτικών επενδυτικών προτάσεων και αναπτυξιακών σχεδίων εμπιστευτικού χαρακτήρα από ιδιώτες στο πλαίσιο του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. Η πρόσκληση θα αναρτηθεί την ερχόμενη βδομάδα και η προ-αξιολόγηση των προτάσεων θα γίνεται από την Τεχνική Γραμματεία.

Επίσης, ο κ. Μουσουρούλης πρότεινε Ανοιχτή Πρόσκληση από τον ΓΓ ΔΕ ΕΣΠΑ και τον Πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής υποβολής Προτάσεων στο πλαίσιο της κατάρτισης του «Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2023» προς τους δημόσιους φορείς- δικαιούχος ΕΣΠΑ. Οι προτάσεις θα εξεταστούν ως προς τη συμβατότητα τους με το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το masterplan, με σκοπό την ωρίμανση έργων μέσω μελετών, δεδομένου ότι η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 είναι η 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο κ. Μουσουρούλης ανέφερε ότι έστειλε ήδη σχέδιο Πρόσκλησης στο Υπουργείο Ανάπτυξης και ο εκπρόσωπος του ΓΓ ΔΕ ΕΣΠΑ ανταποκρίθηκε θετικά σημειώνοντας ότι ο χρονισμός είναι κατάλληλος προκειμένου να υπάρχει επαρκής χρόνος προετοιμασίας και τα αποτελέσματα να ληφθούν υπόψη στην αναθεώρηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ που θα ολοκληρωθεί τέλος Σεπτεμβρίου.

Σχετικά με την αδειοδότηση των επενδύσεων στις περιοχές δίκαιης μετάβασης, ο κ. Μουσουρούλης πρότεινε το σχεδιασμό ειδικής διαδικασίας στα πρότυπα της Επιτροπής Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Λιμένων βάσει του ν. 4150/2013.

Ο κ. Περιφερειάρχης Κασαπίδης ήταν θετικός ως προς μια τέτοια διαδικασία, ενώ ο Περιφερειάρχης κ. Νίκας σημείωσε ότι ο μηχανισμός δεν θα πρέπει να είναι γραφειοκρατικός για να βοηθήσει τις επενδύσεις.

Επίσης, ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε εκ νέου στην πρότασή του το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης να έχει ειδικό, διακριτό και ευέλικτο, σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στο πλαίσιο της νέας περιόδου προγραμματισμού 2021-2027.

Ο κ. Μουσουρούλης αναφέρθηκε επίσης σε συνάντηση που θα έχει με την ΓΓ κα Σδούκου για τα θέματα ΑΠΕ και Φωτοβολταϊκών στη Δυτική Μακεδονία. Αναφορικά με τις τηλεθερμάνσεις, ενημέρωσε ότι ρυθμίστηκε το ζήτημα των τηλεθερμάνσεων Κοζάνης Πτολεμαΐδας και Αμυνταίου, και θα υπάρχει σχέδιο στρατηγικής συμφωνίας, με μέριμνες για την κάλυψη όλων των πολιτών. Επίσης, η Φλώρινα θα έχει φυσικό αέριο μέσω χρηματοδότησης ΕΣΠΑ, ενώ προχωράει και η στρατηγική συμφωνία για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης των κατοίκων της Μεγαλόπολης. Πλέον, εκκρεμούν οι εντάξεις των έργων από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές ώστε εντός του τρέχοντος ΕΣΠΑ να έχουν ολοκληρωθεί τα έργα.

Ο Περιφερειάρχης κ. Νίκας σημείωσε ότι επηρεάζεται και η ευρύτερη περιοχή της Μεγαλόπολης, οπότε πρέπει να εξεταστούν τα κίνητρα που θα δοθούν στην Μεγαλόπολη σε συσχέτιση με τις βιομηχανικές περιοχές της Τρίπολης και του Μελιγαλά.

Ο Περιφερειάρχης κ. Κασαπίδης σημείωσε ότι η επίσκεψη του κ. Μουσουρούλη ενέπνευσε εμπιστοσύνη, γεγονός το οποίο μαζί με τις ρυθμίσεις για τις τηλεθερμάνσεις και την αποκατάσταση από τη ΔΕΗ καθησυχάζει του πολίτες. Επίσης, πρότεινε τη δημιουργία δικτύου περιοχών απολιγνιτοποίησης.

Επίσης, ο κ. Κασαπίδης έθεσε το ζήτημα κτηρίων τα οποία δεν ανήκουν στην ιδιοκτησία της Περιφέρειας αλλά χρησιμοποιούνται ανελλιπώς από αυτή και τα οποία χρήζουν τακτοποίησης για αδειοδότηση, προτείνοντας νομοθετική ρύθμιση για το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Αναφορικά με τα επόμενα βήματα, ο κ. Μουσουρούλης ενημέρωσε ότι τον Αύγουστο θα παρουσιαστούν τα κίνητρα και οι χρήσεις γης. Τέλος, ευχαρίστησε την κα Αικατερινάρη διότι ολοκληρωθήκαν οι εργασίες για τον Σύμβουλο και ενημέρωσε για το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που δείχνει για το ΣΔΑΜ η DG Regio της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Συντονιστική Επιτροπή αποφάσισε:

- την έκδοση πρόσκλησης από τον ΓΓ ΔΕ ΕΣΠΑ και τον Πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής για υποβολή προτάσεων από τους δημόσιους φορείς- δικαιούχους ΕΣΠΑ,
- την επεξεργασία ειδικού καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων για τις περιοχές δίκαιης μετάβασης από τα Υπουργεία Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων,
- την υποβολή προτάσεων από τις ομάδες εργασίας σε Δυτική Μακεδονία και Αρκαδία προκειμένου αυτές να υποβοηθήσουν τον σχεδιασμό του ΣΔΑΜ,
- τη συνεργασία του Συμβούλου με τη ΓΓ ΔΕ ΕΣΠΑ προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι επιμέρους εθνικοί και περιφερειακοί σχεδιασμοί και επιλεξιμότητες,
- την υποβολή θεματολογίου από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής ενόψει της Διυπουργικής Επιτροπής,
- την κατάρτιση από τον Περιφερειάρχη κ. Νίκα πρότασης προγράμματος συναντήσεων του κ. Μουσουρούλη στην Αρκαδία.